

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 151/09-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť B. A., V., t. č. vo väzbe B., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 3/08 a jeho uzneseniami č. k. BB-3 T 3/2008-5100 a č. k. BB-3 T 3/2008-5109 z 3. júla 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Tošs 24/2008 a sp. zn. 2 Tošs 25/2008 a jeho uzneseniami z 20. augusta 2008 a takto

rozhodol:

Sťažnosť B. A. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. októbra 2008 doručená sťažnosť B. A., V., t. č. vo väzbe B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špeciálny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 3/08 a jeho uzneseniami č. k. BB-3 T 3/2008-5100 a č. k. BB-3 T 3/2008-5109 z 3. júla 2008 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Tošs 24/2008 a sp. zn. 2 Tošs 25/2008 a jeho uzneseniami z 20. augusta 2008.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 8. februára 2008 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) podal pod č. k. VII/2 Gv 93/06-848 špeciálnemu súdu obžalobu na sťažovateľa a ďalších jedenásť obvinených pre viacero trestných činov spáchaných sedemnástimi skutkami.

Špeciálny súd podanú obžalobu prerokoval na verejnom zasadnutí 3. júla 2008, na ktorom sťažovateľ spolu s ďalšími dvomi obvinenými požiadali o prepustenie z väzby na slobodu. O ich žiadosti špeciálny súd rozhodol uznesením č. k. BB-3 T 3/2008-5109 podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) tak, že ich zamietol. Rovnako tak týmto rozhodnutím podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol aj žiadosť jedného z obvinených o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Ďalším uznesením č. k. BB-3 T 3/2008-5100 vydaným 3. júla 2008 na verejnom zasadnutí špeciálny súd rozhodol podľa § 244 ods. 5 Trestného poriadku, že väzba sťažovateľa a ďalších dvoch obvinených naďalej trvá.

Proti týmto uzneseniam špeciálneho súdu podali sťažovateľ a ďalší dvaja dotknutí obvinení sťažnosti, o ktorých rozhodoval najvyšší súd na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2008. V konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tošs 24/2008 najvyšší súd uznesením zamietol sťažnosti sťažovateľa a ďalších dvoch obvinených proti uzneseniu špeciálneho súdu, ktorým rozhodol o ďalšom trvaní väzby, a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tošs 25/2008 uznesením zamietol ich sťažnosti proti uzneseniu špeciálneho súdu, ktorým boli ich žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a nahradenie väzby jedného z obvinených dohľadom zamietnuté.

Podľa názoru sťažovateľa postupom špeciálneho súdu, ako aj postupom najvyššieho súdu a ich rozhodnutiami došlo k porušeniu označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, čo odôvodnil takto:

«Dňa 3. 7. 2008 v rámci predbežného pojednania obžaloby na Špeciálnom súde v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB 3 T 3/2008, som výslovne namietal, že nebolo rozhodnuté o dobe 10 dní trvania mojej väzby (od 3. 10. 2005 do 13. 10. 2005), ktoré som strávil vo väzbe v cudzine, konkrétne v Maďarskej republike.

(...) jedine súd, eventuálne sudca pre prípravné konanie môže svojim rozhodnutím rozhodnúť o nezapočítaní doby do lehoty trvania väzby, po ktorú sa obvinený nemohol zúčastniť úkonov trestného konania v dôsledku toho, že bol vo vydávacej väzbe v cudzine, a to v prípravnom konaní jedine za predpokladu, že takýto návrh na nezapočítanie doby do lehoty väzby navrhne prokurátor. S uvedeným sa stotožňuje aj stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. 1 Spr. 1152/00-9 zo dňa 27. 10. 2002 podľa ktorého Trestný poriadok nepredpokladá automatické nezapočítanie doby obmedzenia osobnej slobody v cudzine do doby trvania väzby podľa vnútroštátneho poriadku.

Mám za to, že keďže ide o výnimku počítania lehôt trvania väzby podľa § 76 ods. 6, ods. 7 Trestného poriadku bolo potrebné takýto návrh na nezapočítanie podať predtým ako uplynie zákonná doba väzby.

(...) mám za to, že v prípade, ak súd nevydá rozhodnutie o nezapočítaní doby trvania mojej väzby v zahraničí do lehoty trvania mojej väzby na Slovensku, avšak pri svojom ďalšom postupe vychádza a prihliada na takéto nezapočítanie lehoty väzby, porušuje tým zásadným spôsobom moje práva účastníka konania - a to najmä moje právo konať pred súdom podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), v spojitosti s ods. 3, ods. 4 Dohovoru.

Vzhľadom na uvedené mám preto za to, že keďže o sporných 10 dňoch nebolo rozhodnuté do uplynutia zákonom stanovenej lehoty trvania väzby v prípravnom konaní, bolo potrebné túto dobu započítať.

(...) väzba v prípravnom konaní mohla trvať v mojom prípade maximálne 24 mesiacov.

Do väzby som bol vzatý dňa 24. 8. 2006, kedy po pripočítaní 6 mesiacov strávených vo väzbe v Košiciach od 13. 10. 2005 do 13. 4. 2006 ako aj 10 dní trvania vydávacej väzby v Maďarsku od 3. 10. 2005 do 13. 10. 2005, uplynula zákonná maximálna lehota trvania

mojej väzby dňa 14. 2. 2008. Nakoľko ešte ani dňa 14. 2. 2008, t. j. v posledný možný deň zákonného trvania mojej väzby nebolo právoplatne rozhodnuté o jej ďalšom trvaní a nebol som zároveň prepustený ani na slobodu, mám za to, že takýmto postupom Špeciálneho súdu boli vážnym spôsobom porušené moje ľudské práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3, ods. 4 Dohovoru ako aj základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

(...) trvanie môjho ďalšieho držania vo väzbe, t. j. od 14. 2. 2008 je nezákonným obmedzením mojej osobnej slobody, nakoľko o mojej väzbe nebolo právoplatne rozhodnuté v zmysle zákonného postupu, ale až po uplynutí jej maximálne novej doby, t. j. po uplynutí 24 mesiacov, čo je v rozpore najmä s čl. 5 ods. 3 Dohovoru.

Mám za to, že Špeciálny súd dňa 3. 7. 2008 v spojitosti s Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako odvolacím súdom tým, že nerozhodol o nezapočítaní doby, ktorú som strávil vo väzbe v cudzine do lehoty trvania mojej väzby podľa § 77 ods. 2 Trestného poriadku, porušil moje práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko mi takýmto svojim postupom spôsobil „denegatio iustitiae“, t. j. odmietnutie spravodlivosti, keďže mi odňal možnosť a teda aj právo na podanie opravného prostriedku, ktoré právo mi zákon priznáva.

Navyše Špeciálny súd dňa 3. 7. 2008 rozhodol, že v zmysle § 244 ods. 5 Trestného poriadku „väzba ďalej trvá“. Voči tomuto uzneseniu Špeciálneho súdu som podal včas sťažnosť, v ktorej som argumentoval, že Špeciálny súd neohraničil časovo trvanie mojej väzby, a teda nestanovil určitú dobu jej trvania. Najvyšší súd Slovenskej republiky túto moju sťažnosť svojim napadnutým uznesením zo dňa 20. 8. 2008, sp. zn. 2 Tošs 24/2008 zamietol bez toho, aby sa dostatočne a presvedčivo zaoberal mojimi argumentmi týkajúcimi sa časového ohraničenia lehoty trvania mojej väzby.

(...) Špeciálny súd ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky tým, že časovo neohraničil trvanie mojej väzby, porušil moje práva vyplývajúce z čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru. Mám za to, že neobstojí ani tvrdenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že časové ohraničenie väzby zákon nevyžaduje, pretože Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že ustanovenia Trestného poriadku je potrebné interpretovať spôsobom, ktorý je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Ako ďalšie pochybenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považujem to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o mojej sťažnosti, ktorú som podal voči uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 3. 7. 2008, sp. zn. BB-3 T 3/208, na neverejnom zasadnutí dňa 20. 8. 2008 napriek tomu, že som výslovne požiadal vo svojej sťažnosti, aby mi Najvyšší súd Slovenskej republiky umožnil v konaní, kedy bude rozhodovať o mojom opravnom prostriedku byť osobne prítomný a vypočutý.

(...) Ústavný súd Slovenskej republiky subsumoval pod záruku podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru okrem prvostupňového konania o návrhu o predĺžení lehoty väzby (III. ÚS 84/2006 z 17. 5. 2006) aj na konanie o sťažnosti proti uzneseniu o vyhovení návrhu prokurátora na predĺženie väzby, pričom nezaobranie sa žiadosťou o osobné vypočutie nie je jediným dôvodom porušenie záruky čl. 5 ods. 4 Dohovoru, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky v oboch nálezoch zdôraznil, že osobná prítomnosť dotknutej osoby je sama o sebe zárukou spravodlivého procesu a zároveň aj zárukou eliminácie možného porušenia základných práv a slobôd“ resp. „neodmysliteľnou procesnou zárukou pri takomto zásahu (ako je väzba) musí byť právo dotknutej osoby „osobne sa vyjadriť“, teda byť vypočutý súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe“. (...)

Mám preto za to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky tým, že mi neumožnil osobne byť prítomný pri rozhodovaní o opravnom prostriedku voči rozhodnutiu súdu o mojej väzbe napriek tomu, že som o to výslovne žiadal vo svojej sťažnosti, porušil moje právo vyplývajúce z čl. 5 ods. 4 Dohovoru - t. j. právo byť osobne prítomný pri rozhodovaní o väzbe.

Vo vzťahu k uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 3. 7. 2008, sp. zn. BB- 3 T 3/2008 ktorý v spojitosti s postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 8. 2008, sp. zn. 2 Tošs 25/2008, zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby, mám za to, že takýmto postupom a rozhodnutiami oboch súdov bolo závažne porušené moje právo podľa § 5 ods. 3 Dohovoru ako aj moje právo podľa § 17 ods. 1, od. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, na podporu čoho upriamujem pozornosť na nález Ústavného súdu I. ÚS 100/04, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovil, že „z pôsobnosti druhej vety článku 5 ods. 3 Dohovoru vnútroštátne právo nemôže vylúčiť niektoré trestné činy, resp. niektoré dôvody

väzby, keďže rovnako čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky zahrňuje v sebe aj možnosť prepustenia počas konania podmieneného zárukou.“

Sám Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1 Toš 60/2005 vyslovil, že „súd a v prípravnom konaní sudca môže na žiadosť obvineného podľa čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru nahradiť väzbu zárukou a sľubom podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona (t. j. § 80, § 81 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.) pre analógiám aj v prípadoch, keď je obvinený vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 67 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 3 písm. a), b),c), d) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. účinného do 31. 12. 2005, resp. keď je obvinený trestne stíhaný pre trestný čin uvedený v § 62 ods. 1 cit. Trestného zákona, keďže ustanovenie článku 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zabezpečuje väčší rozsah základných práv. Najvyšší súd ďalej uviedol, že z doterajšej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k druhej vete čl. 5 ods. 3 Dohovoru, ktorá sa vytvárala postupne, vyplýva, že prepustenie z väzby na slobodu na základe záruky je len možnosťou a pri posudzovaní opodstatnenosti záruky má táto prednosť pred pokračovaním väzby. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účasť obvineného na trestnom konaní. Spravidla ide o záruku (kauciu) ale aj o iné formy záruk.

Z ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že slovenské trestné právo pozná štyri miernejšie prostriedky, ktorými možno nahradiť väzbu. Ide o nahradenie väzby zárukou, sľubom, dohľadom alebo peňažnou zárukou.

(...) mám za to, že postupom a rozhodnutím Špeciálneho súdu zo dňa 3. 7. 2008, sp. zn. BB-3T 3/2008 v spojitosti s postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 8. 2008, sp. zn. 2 Tošs 25/2008, ktorým zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby, nerešpektoval a teda porušil moje práva garantované v čl. 5 ods. 3 Dohovoru ako ani v čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálehom:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom a uznesením sp. zn. 2 Tošs 24/2008 zo dňa 20. 8. 2008, porušil právo B. A. podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobodách a základné právo podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5 a ods. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom a uznesením sp. zn. 2 Tošs 25/2008 zo dňa 20. 8. 2008, porušil právo B. A. podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách a základné právo podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica postupom a uznesením sp. zn. BB 3 T 3/08 zo dňa 3. 7. 2008 o tom, že väzba ďalej trvá porušil právo B. A. podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách a základné právo podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5 a ods. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Špeciálny súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica postupom a uznesením sp. zn. BB 3 T 3/08 zo dňa 3. 7. 2008, ktorým zamietol žiadosť B. A. o prepustenie z väzby na slobodu porušil právo B. A. podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách a základné právo podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

5. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tošs 24/2008 zo dňa 20. 8. 2008, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tošs 25/2008 zo dňa 20. 8. 2008. uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3. 7. 2008, sp. zn. BB 3 T 3/08 o tom, že väzba ďalej trvá ako aj uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3. 7. 2008, sp. zn. BB 3 T 3/08 ktorým bola zamietnutá žiadosť B. A. o prepustenie z väzby zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby B. A. prepustil bezodkladne na slobodu.

6. B. A. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100.000,- Sk (...), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. B. A. priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 8.011,- Sk (...), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. M. K., so sídlom K. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami ods. 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Predmet sťažnosti v konaní pred ústavným súdom tvorí tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv a slobôd zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru postupom

a rozhodnutiami špeciálneho súdu a najvyššieho súdu v konaniach, v ktorých bolo rozhodované o trvaní väzby sťažovateľa, resp. o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

1. Pokiaľ ide základné právo sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu je sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní o väzbe zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom špeciálneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 3/2008 a jeho uzneseniami č. k. BB-3 T 3/2008-5100 a č. k. BB-3 T 3/2008-5109 z 3. júla 2008, ústavný súd poznamenáva, že už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy „ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ proti uzneseniam špeciálneho súdu podal riadne opravné prostriedky – sťažnosti, o ktorých 20. augusta 2008 rozhodol najvyšší súd v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Tošs 24/2008 a sp. zn. 2 Tošs 25/2008. V právomoci najvyššieho súdu bolo preskúmanie postupu a rozhodnutí špeciálneho súdu a v prípade zistenia akýchkoľvek nedostatkov, ktoré by mohli predstavovať porušenie sťažovateľových základných práv alebo slobôd, bolo jeho povinnosťou poskytnúť ochranu týmto (aj v sťažnosti označeným) základným právam sťažovateľa, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nezapočítaní doby väzby od 3. októbra 2005 do 13. októbra 2005 vykonanej v cudzine do celkovej doby trvania jeho väzby v prípravnom konaní, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľa bolo prípravné konanie skončené podaním obžaloby (§ 10 ods. 15 Trestného poriadku) špeciálnemu súdu 8. februára 2008. O ďalšom trvaní už tzv. „súdnej“ väzby rozhodol po predchádzajúcom výsluchu sťažovateľa špeciálny súd 12. februára 2008 uznesením pod sp. zn. BB-3 T 3/2008 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tošs 6/2008 z 21. februára 2008. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sa okrem iného zaoberal aj otázkou nezapočítania 10 dní do celkovej doby trvania väzby v prípravnom konaní, keď uviedol: „Ďalej obvinený namietal to isté, čo uviedol pri výsluchu, že lehota trvania väzby u neho má skončiť nie 24. februára 2008, ale 14. februára 2008, pretože vyšetrovateľ spojil na spoločné konanie inú trestnú vec, v ktorej bol vo väzbe 6 mesiacov, ale aj vo vydávacej väzbe v Maďarsku po dobu 10 dní, avšak tých 10 dní do dvojročnej lehoty väzby pre prípravné konanie nebolo započítaných, k čomu senát Špeciálneho súdu žiadne stanovisko nezaujal. (...)

Námietka obvineného týkajúca sa nezapočítania 10 dní do väzby za obdobie, keď bola jeho osobná sloboda obmedzená v cudzine, pokým bol vydaný na Slovensko, nie je opodstatnená a to z materiálneho hľadiska, pretože dĺžka trvania väzby v prípravnom konaní sa neurčovala nad rámec 24 mesiacov počítajúc do tejto lehoty aj už vykonanú väzbu od 13. októbra 2005 do 13. apríla 2006.

Prvostupňový súd v odôvodnení síce len poukázal na ustanovenie § 77 ods. 1 písm. a) Tr. por. a z tohto pohľadu iba čiastočne zodpovedá skutočnosti námietka obvineného, pokiaľ tvrdil, že súd nezaujal stanovisko k naznačenej otázke. Poukázaním na ustanovenie príslušného zákonného ustanovenia, podľa ktorého sa do plynutia lehôt nezapočítava doba, počas ktorej sa obvinený nemohol zúčastniť na úkonoch trestného konania v dôsledku toho, že bol vo väzbe v cudzine alebo tam bol zadržaný, zaujal súd k tejto otázke stanovisko i keď je pravdou, že pre jasnosť ktorú si vyžaduje každé odôvodnenie rozhodnutia mohol bližšie slovne vysvetliť dopad tohto ustanovenia na danú konkrétnu situáciu obvineného B. A. Vecne však v napadnutom rozhodnutí súdu nedošlo k pochybeniu. Ustanovenie § 77 ods. 2 Tr. por. síce ukladá predsedovi senátu vydať také uznesenie, ale nestanovuje kedy sa tak má stať, pričom toto samo osebe môže mať len deklaratórny charakter. Nič nemôže meniť na fakte, že zo zákona sa táto doba zadržania v cudzine nezapočítava do lehôt väzby.

Napokon treba poznamenať, že podaním obžaloby 8. februára 2008 súdu plynie v zmysle § 76 ods. 5 Tr. por. lehota väzby podľa odseku 7, od momentu podania obžaloby. “

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že sťažovateľ rovnakým spôsobom ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu aj v konaní pred všeobecnými súdmi namietal tú istú skutočnosť, t. j. že nebolo rozhodnuté o nezapočítaní jeho väzby v trvaní 10 dní vykonanej v cudzine do celkovej doby trvania väzby v prípravnom konaní. O tejto námietke najvyšší súd konal a rozhodol uznesením sp. zn. 3 Tošs 6/2008 z 21. februára 2008, proti ktorému však sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu pre porušenie jeho základných práv alebo slobôd nepodal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že o prípadnom zásahu do svojich základných práv alebo slobôd nerozhodnutím o započítaní väzby vykonanej v cudzine do celkovej doby trvania väzby v prípravnom konaní mal sťažovateľ vedomosť

od doručenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tošs 6/2008 z 21. februára 2008, ku ktorému došlo 13. marca 2008 (priamo sťažovateľovi), resp. 17. marca a 9. apríla 2008 (jeho obhajcom).

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 29. októbra 2008. Od doručenia právoplatného rozhodnutia z 21. februára 2008, ktorým bolo o otázke nerozhodnutia o nezapočítaní väzby vykonanej v zahraničí do celkovej doby trvania väzby v prípravnom konaní (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tošs 6/2008 z 21. februára 2008) rozhodnuté, sťažovateľovi, resp. jeho obhajcom nepochybne uplynula lehota dvoch mesiacov, v rámci ktorej sťažovateľ mohol proti tomuto rozhodnutiu podať sťažnosť v prípade jeho presvedčenia, že tým došlo k zásahu do jeho základných práv alebo slobôd.

Opakovaný pokus sťažovateľa, ktorým sa domáhal zjednania nápravy pred všeobecnými súdmi v sťažnosťou napadnutých konaniach (špeciálneho súdu a najvyššieho súdu), nie je z hľadiska plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde právne významný. Vzhľadom na podstatné skutkové a právne okolnosti a na povahu namietaného zásahu zostala jeho totožnosť (identita), ktorú sťažovateľ namieta vo vzťahu k svojim právam zaručeným v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) ods. 3 a 4 dohovoru, zachovaná, aj pokiaľ ide o opakovaný pokus namietať nezapočítanie väzby strávenej

v cudzine do celkového trvania väzby v prípravnom konaní (ktoré bolo skončené 8. februára 2008).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že väzba sťažovateľa v prípravnom konaní (aj keby sa započítala doba 10 dní väzby v Maďarskej republike) nepresiahla dobu 24 mesiacov v prípravnom konaní tak, ako to v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 3 Tošs 6/2008 z 21. februára 2008 správne uviedol najvyšší súd. Z tohto hľadiska je námietka sťažovateľa zjavne neopodstatnená.

4. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru postupom a rozhodnutiami špeciálneho súdu a najvyššieho súdu tým, že prvostupňový súd pri predbežnom prejednaní obžaloby síce rozhodol o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, avšak nestanovil čas, do ktorého sa väzba predlžuje, a následne druhostupňový súd sa dostatočne a presvedčivo nezaoberal sťažovateľovými argumentmi, ktorými túto skutočnosť namietal.

V odôvodnení uznesenia sp. zn. 2 Tošs 24/2008 a rovnako aj uznesenia sp. zn. 2 Tošs 25/2008 obe z 20. augusta 2008 najvyšší súd okrem iného uviedol:

„Sťažnostná námietka obhajcu JUDr. S. k nestanoveniu určenia času dĺžky ďalšej väzby obvinených je nutné poznamenať len toľko, že takýto postup zákon nevyžaduje. Konajúce súdy rozhodujú o trvaní väzby pro futuro, bez stanovenia konkrétneho dňa, keď maximálne trvanie väzby určuje zákon lehotami uvedenými v § 76 Trestného poriadku. Pred uplynutím týchto lehôt koná ex offi alebo na žiadosť príslušný súd v rámci postupu svojho konania.“

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia,

ktorým jednotlivec je pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

Ústavná požiadavka, aby väzba trvala iba nevyhnutnú dobu, je v danom prípade garantovaná povinnosťou súdu skúmať v každom období trestného stíhania (po podaní obžaloby), či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili (§ 79 Trestného poriadku). V zmysle § 79 ods. 1 Trestného poriadku ak pominie dôvod väzby, prípadne uplynie lehota pre jej trvanie (§ 76 ods. 6, 7 a § 78 Trestného poriadku), musí byť obvinený (obžalovaný) ihneď prepustený na slobodu.

Uvedená povinnosť súdu v spojení s právom obžalovaného kedykoľvek požiadať o prepustenie z väzby a v spojení s už zmieneným zákonným ohraničením maximálnej lehoty trvania väzby predstavujú splnenie ústavnej požiadavky vyplývajúcej z čl. 17 ods. 5 ústavy, podľa ktorého možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Ústavný súd nezistil taký výklad relevantných ustanovení v tom čase účinného procesného predpisu upravujúceho postup v trestnom konaní v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

Vzhľadom na už uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že najvyšší súd rozhodol o jeho sťažnostiach proti uzneseniam špeciálneho súdu z 3. júla 2008 bez toho, aby ho vypočul, a to napriek tomu, že v sťažnostiach výslovne žiadal o svoje vypočutie, ústavný súd považuje sťažnosť aj v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

Postup všeobecných súdov pri rozhodovaní o väzbe a jej ďalšom trvaní je upravený v § 72 ods. 2 Trestného poriadku. V relevantnom čase, t. j. v čase rozhodovania všeobecných súdov o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, resp. o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uvedené ustanovenie (§ 72 ods. 2 Trestného poriadku) znelo: „Vziať do väzby možno len obvinenú fyzickú osobu. Uznesenie o vzatí do väzby sa musí odôvodniť aj skutkovými okolnosťami. O väzbe rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. Pred rozhodnutím o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby musí byť obvinený vypočutý. O ďalšom trvaní väzby, zmene dôvodov väzby, návrhu na predĺženie lehoty väzby alebo žiadosti obvineného o prepustenie z väzby možno rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí, ak zo žiadostí nevyplývajú také skutočnosti, na ktoré treba obvineného vypočuť na verejnom zasadnutí, alebo ak obvinený v žiadosti o prepustenie z väzby výslovne nepožiadal o výsluch a zároveň neuviedol nové skutočnosti súdu skôr nežnáme, ktoré sú významné na rozhodnutie.“

Z citovaného vyplýva, že podľa Trestného poriadku musel byť obvinený pred rozhodnutím o vzatí alebo nevzatí do väzby vypočutý. Oproti tomu o ďalšom trvaní väzby a o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby bolo možné rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí, ak zo žiadosti nevyplývali také skutočnosti, pre ktoré treba obvineného vypočuť na verejnom zasadnutí. Z toho možno urobiť záver, že Trestný poriadok v prípade rozhodovania o ďalšom trvaní väzby a o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby ponechával priestor na úvahu všeobecného súdu, či obvineného osobne vypočuje, t. j. bude konať na verejnom zasadnutí, alebo ho nevypočuje, t. j. bude konať na neverejnom

zasadnutí. Táto úvaha všeobecného súdu bola ale obmedzená znením poslednej vety citovaného § 72 ods. 2 Trestného poriadku (IV. ÚS 290/07).

Ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplýva, že v konaní o väzbe musí byť sťažovateľ osobne vypočutý na obidvoch stupňoch konania. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. v relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prejednávaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu „rovnosti zbraní“ (napr. III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07).

Nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní treba posudzovať vždy individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu. Čisto písomné konanie o sťažnosti obvineného proti rozhodnutiu o väzbe pred súdom druhého stupňa môže byť v súlade s čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj s čl. 5 ods. 4 dohovoru, ak ani prokurátor nebol na zasadnutí súdu prítomný (napr. III. ÚS 345/06, III. ÚS 67/08, III. ÚS 68/08).

Trestný poriadok výslovne ukladá konať na verejnom zasadnutí len v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby (§ 192 ods. 3 Trestného poriadku). V iných prípadoch môže požiadavka osobného vypočutia obvineného v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe vyplývať z konkrétnych okolností prípadu, najmä ak sťažovateľ uvádza nové skutočnosti významné pre posúdenie dôvodov väzby alebo ak došlo k zmene dôkaznej situácie. Zo sťažností sťažovateľa žiadne také skutočnosti nevyplývali. Pokiaľ konanie na prvom stupni vyhovuje požiadavke kontradiktórnosti, podľa názoru ústavného súdu nebolo za daných podmienok povinnosťou najvyššieho súdu konať o sťažnostiach na verejnom zasadnutí.

Sťažovateľ v sťažnostiach proti uzneseniam špeciálneho súdu požiadal o osobné vypočutie, čo odôvodnil takto: „*chcel by som požiadať senát NS SR, aby by mi umožnil sa vyjadriť osobne pred súdom, teda byť osobne prítomný na konaní a rozhodovaní o mojej sťažnosti, proti zamietnutiu mojej žiadosti o prepustenie z väzby, kde hodlám uviesť a predložiť ďalšie argumenty, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie súdu.*“ V druhej zo sťažností uviedol: „*žiadam, aby som mohol byť osobne prítomný pri prejednávaní mojej sťažnosti proti uzneseniu o ďalšom trvaní väzby.*“

Z už citovaných ustanovení § 72 ods. 2 Trestného poriadku je zjavné, že obvinenému nestačí uviesť akékoľvek skutočnosti, aby o jeho žiadosti (sťažnosti) rozhodoval súd na verejnom zasadnutí (za splnenia ďalších podmienok), ale iba skutočnosti významné pre rozhodnutie. To, či konkrétne skutočnosti uvádzané obvineným sú súdu neznáme, resp. boli skôr neznáme, a či sú pre rozhodnutie významné, je oprávnený posúdiť a rozhodnúť o tom všeobecný súd. Vzhľadom na citované sťažovateľovo „odôvodnenie“ žiadosti o jeho výsluch v druhostupňovom konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o ďalšom trvaní jeho väzby, ako aj vzhľadom na skutočnosti uvádzané v samotnej sťažnosti ústavný súd nemohol postup najvyššieho súdu hodnotiť ako taký, ktorý by bol v rozpore so zákonom (Trestným poriadkom).

Na tomto skutkovom základe ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä to, že špeciálny súd rozhodol tak o žiadosti sťažovateľa, ako aj o ďalšom trvaní jeho väzby po jeho výsluchu, že išlo o sťažnostné konanie, ako aj na samotný obsah sťažností sťažovateľa a rovnako aj jeho obhajcov proti uzneseniam špeciálneho súdu z 3. júla 2008) postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach sťažovateľa proti uzneseniam špeciálneho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv alebo slobôd zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom. Konkrétne okolnosti daného prípadu totiž podľa názoru ústavného súdu nevyvolávali potrebu rozhodnúť o jeho sťažnosti na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu, t. j. po jeho vypočutí. Preto postup, ktorý v danom prípade najvyšší súd zvolil pri rozhodovaní o jeho sťažnosti, je podľa názoru ústavného súdu zlučiteľný s požiadavkami

vyplývajúcimi z označených článkov ústavy a dohovoru, čo je dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Napokon sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením špeciálneho súdu sp. zn. BB-3 T 3/2008 v spojení s postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tošs 25/2008, ktorými v konečnom dôsledku bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, avšak bez toho, aby presne konkretizoval, v čom mal spočívať zásah špeciálneho súdu a najvyššieho súdu do jeho základných práv a slobôd. Jeho argumentácia však smerovala k tomu, že všeobecné súdy rozhodli o ďalšom trvaní jeho väzby, pritom „z ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že slovenské trestné právo pozná štyri miernejšie prostriedky, ktorými možno nahradiť väzbu“, a z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva „vyplýva, že prepustenie z väzby na slobodu na základe záruky je len možnosťou a pri posudzovaní opodstatnenosti záruky má táto prednosť pred pokračovaním väzby“.

Aj v tejto časti treba považovať sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Zo sťažnosti, z jej príloh ani z napádaných rozhodnutí špeciálneho súdu a najvyššieho súdu nevyplýva žiadna skutočnosť svedčiaca o tom, že by sťažovateľ v označených konaniach predložil konajúcim súdom k svojej žiadosti o prepustenie z väzby

na slobodu ponuku na prevzatie záruky za jeho ďalšie správanie záujmovým združením občanov alebo dôveryhodnou osobou, písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, nenavrhol, že účel väzby možno dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka, a ani nenavrhol, že zloží peňažnú záruku buď on, alebo s jeho súhlasom iná osoba. Z príloh sťažnosti je jednoznačné, že sťažovateľ dôvody väzby poprel, resp. tvrdil, že tieto pominuli. Rozhodne v napadnutých konaniach nežiadal nahradiť svoju väzbu zárukou, sľubom, dohľadom alebo peňažnou zárukou, ktoré existenciu dôvodov väzby naopak predpokladajú. Podstatnou je v súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa tá skutočnosť, že predmetom konania pred všeobecnými súdmi vo vzťahu k osobe sťažovateľa nebolo nahradenie jeho väzby v zmysle § 80 a § 81 Trestného priadku (o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka sa rozhodovalo len vo vzťahu k osobe obvineného J. B.).

S poukazom na uvedené skutočnosti ústavnému súdu neostáva iné, len konštatovať absenciu bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi namietanými postupmi a rozhodnutiami špeciálneho súdu a najvyššieho súdu a možným porušením označených základných práv alebo slobôd zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, čo je dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na záver možno zhrnúť, že právne názory ústavného súdu, aplikácie ktorých sa sťažovateľ vo svojej sťažnosti dovoľáva, neboli v danej veci aplikovateľné, pretože v tomto prípade išlo o odlišné skutkové okolnosti ako v sťažovateľom citovaných rozhodnutiach ústavného súdu.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo do úvahy už rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa, pretože rozhodnutie o zrušení napadnutých uznesení všeobecných súdov a o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov konania je podmienené vyslovením porušenia práv alebo slobôd sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009